

APIE LIAUDIES MENININKĄ PETRĄ VARNELĮ

Jadvygos Varnelienės tėvai turėjo 16 ha žemės. Užaugo gausioje šeimoje – joje buvo 4 seserys ir 3 broliai. Kalnėnų kaime gimė, užaugo, čia gyveno ir pasakodama apie savo vyrą Varnelį Petrą, Petro. Jis gimė 1919 m. to paties Kalnėnų kaimo bežemių šeimoje. Būdamas jaunas, tarnavo. Vėliau jis pas meistrą Gricių dribo darbininku statybose. Per Antrąjį pasaulinį karą P. Varnelis dirbo batsiuviu. Prie geležinkelio buvo dirbtuvės. Ten atveždavo iš fronto kareivių batus ir P. Varnelis juos taisydavo. Vėliau jis dirbo Kalnėnų kolūkyje statybininku (apie 1948 m.), Promkombinato miško medžiagos tiekėju. Paskutinė jo darbovietė buvo karinis dalinys. Čia jis, statant vandentraukį, iki 1957 m. dirbo darbininku, brigadininku ir buvo sužeistas.

Kai buvo sveikas, jam nebuvo kada drožinėti, o kai 1957 metais susižeidė, tada ir pradėjo drožinėti – iš pradžių mažus, nesudėtingus darbelius. Pirmasis jo darbas buvo paprastas – ant lentelės stovėjo arklys (šis suvenyras padengtas bespalviu laku).

P. Varnelis pradėjo drožinėti maždaug prieš 16 metų (apie 1966 m.). Liaudies menininkas mirė 1975 metais. Daug jo darbų pasakų motyvais, pvz., „Lydekai paliepus“, „Vilkas ir lapė“, suvenyras su arkliais. Pirmenybę P. Varnelis teikė arkliais ir paukščiams. Meistras ypač mėgo arklius. Tai atsispindėjo ir šio liaudies menininko kūrinuose.

P. Varnelio kūriniai yra buvę eksponuoti Telšiuose surengtoje liaudies meistrų darbų parodoje. Vėliau jo geriausi darbai buvo išvežti į respublikinę liaudies meistrų darbų parodą, surengtą Vilniuje. Joje buvo eksponuojamas ir vienas geriausių P. Varnelio darbų – jo padaryta rankšluostinė. Šiame darbe buvo pavaizduoti du arkliai, vežėjas ir gubos. Už šį savo darbą liaudies menininkas buvo apdovanotas Garbės raštu. Liaudies meno specialistai gerai vertina ir jo sukurtus darbus „Kiškių namelis“, „Žvejų kaimelis“, „Pijokų koncertas“, „Palangos Juzė“, „Vanagas drasko paukštelį ant šakos“.

Paskutinį savo darbą („Lapė ir vilkas“) jis sukūrė 1975 m. gegužės mėnesį, kai jau nebeturėjo vienos rankos. Ant lentelės tada jis išraižė (40 x 26 cm). Kūrinėlį gimtadienio proga padovanojo savo anūkui Ramūnėliui.

Daug liaudies menininko darbų prisiminimui yra pasiėmę jo vaikai (sūnus ir duktė), dalis buvo padovanota kaimynams, draugams, giminaičiams įvairių švenčių progomis.

Papasakojo Varnelienė Jadvyga, Jurgio, gimusi 1921 m. Kalnėnų kaime (Gadūnavo apylinkė, Telšių rajonas).

Parengta pagal to paties pavadinimo tekstą, saugomą Žemaičių muziejaus „Alka“ moksliniame archyve (b. 290).

1982 m. rugpjūčio 24 d. užrašė Z. Rapalaitė. Spaudai parengė Juozas Mickevičius

Mūsų žemės žiedai. Daliaus Sungailos nuotraukos